

Af Kai
Kjær-Hansen

Før søndagen

Trinitatis søndag

Den religiøse elite

Johannes kap. 3 vers 1-15: Det var blandt farisæerne en mand, som hed Nikodemus, en af jødernes rådshefter. Han kom til Jesus om natten og sagde til ham: »Rabbi! vi ved, at du er en lærer, som er kommen fra Gud, thi ingen kan gøre de tegn, som du gør, uden Gud er med ham, « Jesus svarede og sagde til ham: »Sandelig, sandelig siger jeg dig, ingen kan se Guds rige, hvis han ikke bliver født på ny.« Ni-

kode mus siger til ham: »Hvorledes kan et menneske fødes, når det er gammelt? Det kan da ikke for anden gang komme ind i sin moders liv og fødes?« Jesus svarede: »Sandelig, sandelig siger jeg dig, ingen kan komme ind i Guds rige, hvis han ikke bliver født af vand og Ånd. Hvad der er født af kødet, er kød, og hvad der er født af Ånden, er Ånd.

Du må ikke undre dig over,

at jeg sagde til dig: I må fødes på ny. Vinden blæser, hvorhen den vil, og du hører dens susen, men du ved ikke, hvorfra den kommer, og hvor den farer hen: sådan er det med enhver, som er født af Ånden.« Nikodemus svarede og sagde til ham:

»Hvordan kan dette ske?« Jesus svarede og sagde til ham: »Er du lærer i Israel og forstår ikke dette? Sandelig, sandelig siger jeg dig,

vi taler om det, vi ved, og vidner om det, vi har set, og I tager ikke imod vort vidnesbyrd. Hvis I ikke tror, når jeg taler til jer om de himmelske? Ingen er steget op til Himmelen undtagen han, som steg ned fra Himmelen, Menneskesønnen, som er i Himmelen. Og ligesom Moses ophøjede slangen i ørkenen, sådan må Menneskesønnen ophøjes, for at enhver, som tror, skal have evigt liv i ham«.

Hvis det var af frygt for de religiøse kollegaers dom, at Nikodemus kom til Jesus »om natten«, så er det dog bedre at komme sådan end slet ikke at komme til Jesus. For et møde med Jesus indebærer den risiko, at Jesus vinder over en!

Mødet mellem Jesus og Nikodemus synes da heller ikke at have været uden resultater. Senere i Johannes-evangeliet tager han Jesus i forsvar over for sine kollegaer (7.50). Og sammen med Josef af Arimatæa lægger han Jesus i graven (19.39). Og brugte en hel del penge på Jesus ved den lejlighed. Noget sådant gør man vel kun, dersom man har stor hengivenhed for en død mand eller en meget løssluppen.

Det sidste kan man se bort fra. Som medlem af jødernes religiøse råd og tillige som from farisæer, har Nikodemus tilhørt den religiøse elite. Samtidig var han teolog eller skriftklog. Så det at skeje ud, må man regne med, han har overladt til andre.

Og dog. På ét punkt skejer han ud ved selv at tage initiativet til et møde med Jesus. Og det er vel at mærke et møde, hvor han ikke vil konfrontation, men vel sagtens information.

Hvad Nikodemus egentlig ville spørge Jesus efter, kan vi kun gætte os til på den efterfølgende samtale. Han får kun gjort sine indledende bemærkninger færdig, før Jesus begynder at styre samtalen.

Men de indledende bemærkninger er såmænd sigende nok. Nikodemus anerkender, at Gud er med Jesus. Det gør han med henvisning til de tegn, Jesus har gjort. Alene var han jo ikke om at have hørt eller set, hvad Jesus gjorde. Men nogle af hans kolleger havde dog en anden løsning herpå, den nemlig, at Jesus stod i ledtog med den Onde selv.

Enhver anden end netop Jesus ville vel falde for fristelsen til at indgå en alliance med en repræsentant for de religiøse ledere. For mange af den slags, som ikke ville konfrontation, var der

jo ikke. Snarere tværtimod. Men Jesus er ikke af den slags, som indgår taktiske alliancer på de andres vilkår.

Hos Jesus er der ingen leflen for lærdommen eller den religiøse alvor og målrettedhed, som Nikodemus stod som repræsentant for.

Men samtidig viser han samme kærlighed mod en fra det gode selskab, som han viste mod toldere og syndere. En repræsentant fra det gode selskab, som Nikodemus var det, er også et menneske. Og Jesus er jo kommet for at frelse mennesker, uanset hvilken gradsforskel der er på dem.

Som farisæer af religiøs observans, var Nikodemus et dresseret menneske. På det menneskelige plan er det ikke altid så galt, at man er dresseret. Men lige så lidt som en dresseret abe, klædt på som et menneske og dresseret til at agere som et menneske, bliver et menneske, ligeså lidt er et dresseret religiøst menneske et Guds barn.

Spørgsmålet om, hvordan man bliver et guds barn eller en kristen, er det, som Jesus både rejser og selv besvarer. Til Nikodemus' store forbavelse.

For at »se Guds rige« eller »komme ind i Guds rige« må der en ny fødsel til. Det gælder alle mennesker, og dermed også den religiøse elite. Hermed viser Jesus ikke blot, at det er nødvendigt, at der sker noget helt nyt, men også, at det er umuligt for mennesker at oprette et levende samfund med Gud på egne betingelser.

Ingen kan jo føde sig selv. Derfor rammer selve betegnelsen »født på ny« da også Nikodemus. Og enhver til andre tider, der ligner ham. Og han er ikke ene med sin forbavelse over Jesu påstand.

Den nye fødsel eller genfødslen sker ved vand og Ånd — fortsætter Jesus. Den nye fødsel sker ved dåben, Ånden og Ordet. Et troens mysterium er det jo, at Gud ved dåben gør os til sine børn.

Med ordet og Ånden er vandet »badet til genfødsel«, som Paulus skriver til

Titus (3,5). Uden ordet er vandet vasekvand og intet andet, som Grundtvig kunne formulere det.

Selv om evangeliet i dåben vel ikke kan betones nok, er det imidlertid en kendt og bedrøvelig sag, at mange efter den nye fødsel slumrer ind i en åndelig død.

Til sådanne må der lyde et kald til omvendelse. Og om den nye fødsel i dåben alene er Guds værk, er den sande omvendelse det også. Så også og ikke mindst i denne sammenhæng, har Jesu ord til Nikodemus adresse også til en kirke med mange barnedøbte, som er vokset ud af troens livssamfund med Jesus. Og som af en eller anden grund ikke har set, at den Jesus, til hvis navn de er døbt, er han, som for deres skyld blev »ophøjet«. Først på korset, så i opstandelsen og nu i himmelen.

Egentlig er det jo dristigt at tale om Jesu død som en »ophøjelse«. Men det er nu et karakteristisk træk i Johannes-evangeliet, hvor Jesu er død, opstandelse og nuværende virksomhed i himmelen ses i Et perspektiv.

For Israels folk i sin tid var det deres sidste chance for frelse, at se op på kobberslangen.

For alle, som vil blive ved med at være det de er, »født på ny«, er der frelse ved at se på Jesus.

I det er der liv. Og i det vedvarende blik bevares livet. Både for dem, der er født som religiøse eller mangler de religiøse antenner.

Når alt kommer til alt, er det nemlig slet ikke det, sagen står og falder med. Men om man vil lade Gud handle med en på hans præmisser.

I mødet med Nikodemus viste Jesus, at han også er de små synderes ven. Så er der også håb for dem. Andre steder viser han, at han er de store synderes ven.

Han kom for at frelse mennesker, der vil se på ham. Og så leve det nye liv, som den nye skabning er kaldet til at leve. Men det er noget helt andet end at være som en dresseret abe eller et dresseret religiøst menneske.